

STORTINGET

Representantforslag 65 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt, Silje Hjemdal, Hans Andreas Limi, Dagfinn Henrik Olsen, Frank Edvard Sve og Marius Arion Nilsen

Dokument 8:65 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Erlend Wiborg, Bengt Rune Strifeldt, Silje Hjemdal, Hans Andreas Limi, Dagfinn Henrik Olsen, Frank Edvard Sve og Marius Arion Nilsen om tilpasninger i eller stans av innføring av EUs avløpsdirektiv

Til Stortinget

Bakgrunn

Det nye avløpsdirektivet til EU vedtatt 7. oktober 2024 kan få store konsekvenser for norske kommuner, og også for innbyggerne via kommunale avgifter. Avløpsdirektivet er tilpasset land i Europa som har en annen befolkningstetthet, geografi og topografi enn Norge. Norge kjennetegnes av at en stor del av befolkningen bor spredt og med utslipp til et kystvann med rikelig oksygen hvor Atlanterhavet er nærmeste nabo. Dette direktivet tar ikke hensyn til norske forhold, men er tilpasset sentraleuropeiske land med utslipp i stillestående vann.

I 2024 ble Rådet og Europaparlamentet enige om et kompromiss om et strengere direktiv for utslipp av kloakk. Norge ønsket mildere regler for småsteder langs kysten, men nådde ikke frem. I vedtaket fra 2024 utvides direktivets virkeområde til å omfatte tettsteder med en belastning på mer enn 1 000 personequivallenter (pe), mot dagens grense på 2 000 pe.

Norsk Vann har i tidligere innspill til Klima- og miljødepartementet kommet med følgende kommentar:

«Norsk Vann vurderer at det særlig er en risiko for at kostnadene blir uforholdsmessige i forhold til miljøgevinsten for alle anlegg over 1000 pe.»

Det er også knyttet bekymring til kostnadsestimatene fra andre myndigheter:

«Norsk Vann er kjent med at også andre lands miljømyndigheter, for eksempel Sverige, har kommet til at de anslåtte kostnader ved forslaget er underestimert, noe som gir økt risiko for unødvendige rensetiltak og dreining bort fra nødvendige vedlikeholds- og investeringsbehov.»

Alle tettsteder med mer enn 1 000 innbyggere må nå bygge felles renseanlegg, med de enorme kostnadene det vil medføre for et Norge med spredt bebyggelse. I gjeldende direktiv har Norge benyttet muligheten til å klassifisere havområder som mindre følsomt område. Dette er ikke lenger mulig, noe som kan føre til enorme og uforholdsmessige kostnader.

Dersom direktivet innføres, vil dette føre til en kostnadsbombe for hele landet, og spesielt for små tettsteder langs kysten av Norge, med store økninger i kommunale gebyrer. For mange innbyggere er VA-relaterte kostnader allerede økt drastisk, i en tid der mange sliter økonomisk.

Forslagsstillerne vil fremheve at det er viktigere enn tidligere at Norge aktivt definerer og forsvarer norske interesser i møte med det store antallet EU-rettsaker. Økningen i EU-regelverk sammenfaller med meget lav økonomisk vekst, avindustrialisering og tap av konkurransekraft. Forslagsstillerne er opptatt av å unngå at Norge utvikles i samme retning, og det er derfor særs viktig å jobbe for at rettsaker tilpasses særnorske behov og interesser, før det blir aktuelt å godkjenne rettsakene som en del av EØS-avtalen. Forslagsstillerne mener at

reservasjonsretten i ytterste konsekvens må benyttes, om man ikke gis nok tilpasninger og unntak.

På regjeringens egne nettsider kan man lese følgende:¹

«Kommisjonen har gjennomført en konsekvensvurdering, som har beregnet at den samlede nytten av endringene i forslaget til revidert direktiv i EU er betydelig høyere enn total kostnadene ved å gjennomføre kravene. Det er også beregnet høyere nytte enn kostnader for samtlige medlemsland som følge av revidert direktiv. Beregningene av nytte og kostnader har tatt utgangspunkt i at alle medlemsland har oppnådd full etterlevelse av eksisterende direktiv. Dermed viser resultatene mer nytten og merkostnadene relativt til eksisterende direktiv.»

Det er ikke gjort en tilsvarende analyse for EØS-/EFTA-landene. Kostnadene Kommisjonen har beregnet er basert på en modell Miljødirektoratet ikke har kjennskap til, og direktoratet kjenner heller ikke det nødvendige datagrunnlaget for modelleringen. Det vil derfor være svært krevende å gjøre tilsvarende beregninger for Norge.»

Forslagsstillerne mener det vil være direkte uansvarlig og uholdbart å implementere et omfattende di-

rektiv med kostnader i titalls- eller muligens hundremilliarderklassen uten å ha alle fakta på plass, og uten konsekvens- og nytte-kostnadsanalyser.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen pause alt arbeid med implementering av EUs avløpsdirektiv frem til fullgodt faktagrunnlag er utarbeidet.
2. Stortinget ber regjeringen aktivt søke tilpasninger og/eller unntak fra EUs avløpsdirektiv slik at det tilpasses norske forhold.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere i ytterste konsekvens å benytte reservasjonsretten i artikkel 102 i EØS-avtalen hvis ikke Norge innrømmes tilstrekkelige tilpasninger i eller unntak fra EUs avløpsdirektiv, slik at Norges interesser ivaretas.

4. februar 2025

Per-Willy Amundsen

Erlend Wiborg

Bengt Rune Strifeldt

Silje Hjemdal

Hans Andreas Limi

Dagfinn Henrik Olsen

Frank Edvard Sve

Marius Arion Nilsen

1. Regjeringen.no, «Revisjon av avløpsdirektivet», lastet ned 4. februar 2025.

